

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 120 kor
Fél évre ... 60 kor
Egy negyed évre 30 kor
Egy hóra ... 10 kor

Nyitófél költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 82

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.

Közp. Könyvesház ut. 22. m.

TELEFON-SZÁM: 82

Arad, 1919.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, október 25.

Skócia, Írország és Wales külön parlamentet kap.

Berlin. A Deutsche Allgemeine Zeitung jelenti Kopenhágából: Londoni jelentések szerint a napokban az alsó- és felsőház 16-16 tagjából álló bizottságot küldöttek ki, amely tárgyalni fogja Lloyd George ama tervét, hogy Skócia, Írország és Wales részére külön parlamenteket állítsanak fel. A külügyi kérdéseket, valamint minden más olyan kérdést, amely a birodalom összességét érinti, továbbra is a birodalmi parlament fogja tárgyalni.

A prefektus kérése.

Irtunk arról, hogy a kiutasítottak ügyét egy külön bizottság vizsgálja felül és intézi el. Ennek a bizottságnak a határozata azután végleges is. Ennek ellenére tömegesen keresik fel a városi prefektusi hivatalt olyanok, akiket a bizottság kiutasított. Dr. Veliciu Romulus ezután kéri fel a közönséget, hogy repatriálási ügyekben ne forduljanak hozzá, mert neki nincs módjában a bizottság végérvényes határozatait megmáskítani.

Mennyit hitelezett Amerika a hadviselő államoknak.

A Matin jelentése szerint Amerika a hadviselő államoknak a következő óriási összegeket hitelezte: Angliának 4.316.000.000 dollárt, Franciaországnak 3.047.974.778 dollárt; Olaszországnak 1.601.775.946 dollárt; Belgiumnak 343.445.000 dollárt; Oroszországnak 187.729.750 dollárt; Csehszlovákiának 55.330.000 dollárt; Görögországnak 48.236.629 dollárt; Romániának 30.000.000 dollárt; Szerbiának 26.730.466 dollárt; Cubának 10.000.000 dollárt; Libériának 5.000.000 dollárt. Összesen 9.672.272.569 dollárt.

A városi földek bérlete.

Arad város gazdasági széke az eddig Milankovits Miklós által bérelt zsigmondházi földek újbóli bérbeadására árverést tart október 27-én és a Gulyalegelen, Gulyadülön és Gelindülön levő földek bérbeadására október 31-én. Bővebb felvilágosítást ad a gazdasági szék.

Goldis László és dr. Miclea Szever jelölése.

(Nem lesz szavazás november 2-án.)

A képviselőjelölések határideje ma délben egy órakor. Addig lehetett ugyanis a jelölő listákat benyújtani a választási hivatalnál, amely Német János dr. elnöklésével a terminus lejártáig permanenciában volt.

A kitűzött határideig mindössze egy jelölő lista érkezett be, a román nemzeti párté, amelyen az előirt ötven választó Goldis László minisztert és Miclea Szever dr. ügyvédet ajánlotta Arad város jelöltjéül. A jelölő listán a következők voltak aláírva.

Cornel Iancu dr., Nicolae Mihailin, Alexa Botioc, Joan Robu, Romulus Veliciu, J. Ferdinand, Aurel Raicu, Justin Marsieu, Mihail Sava, Zenovie Estinar, Nicolae Mladin, Vasile Dirlea, Justin Petrutiu, Vulcu J. Maxim, Teodor Pap dr., Joan Tatu, Silvia Hulber, Virgil Antonescu, Traian Vatan, Petru Trutia, Vasile Papp, Georghe Andreicu, Joan Moldovan, Sever Barbura dr., Justin Suciu dr., Traian Pacu, Augustin Rubenescu, Georghe Papp, Mihai Popovicu, Pavel Japa, Alexandru Totorian, Stefan Siclovan, Avram Rubian, Georghe Stefu, Juliu Papp, Cornel Lazar, Georghe Nichin, Teodor Botis dr., Josif Breban, Radu Urs, Nicolae Doclean, Gligor Bodean, Milos Kerity, Angyelicu Radosav, Alexa Bertioqu, Georghe Curtician, Joan Borlodan, Flore Mornaila, Ilie Siclovan, Aurel Demian, Dimitrie Popovicu, Aurel Deman dr., Joan Pinteau, Demetrian Muscan, Aurel Cainiceanu, Joan Vancu Eugeniu Craciun.

Német János dr. elnök, miután megállapították, hogy az aláírók mind választók, kihirdette, hogy a jelölést a hivatal tudomásul veszi és elrendeli, hogy a két jelölőre sárga szavazólapokkal fognak szavazni.

Erre azonban nem lesz szükség, mert a határidő lefeléig más jelölés nem történt. Déli egy órakor dr. Német elnök ezt konstataulta és kijelentette, hogy miután minden kerületben csak egy-egy jelölt van, november 2-án nem lesz szavazás, hanem a jelölteket egyhanguan megválasztottaknak fogják nyilvánítani.

Ki a jogutódja a volt cs. és kir. kincstárnak?

A felbomlott osztrák-magyar monarchia szelleme kísértett ma néhány órára az aradi tervényszéken egy perrel kapcsolatban, amelyet dr. Masznik Márton gyoroki orvos indított a most már néhai cs. és kir. katonai kincstár ellen. Az elmúlt évben ugyanis beteg kincstári lovakat helyeztek el az orvos istállójában, amelyek megfertőzték az állományt is. Ezért dr. Masznik még a forradalom kitörése előtt beperelte a katonai kincstárt, kilencezer korona kártérítést követelve tőle.

A bíróság ebben az ügyben lefolytatta a rendes eljárást s ma már ítéletre is került volna a sor, de ennek megtörténte előtt a katonai kincstár képviseletében jelenlevő dr. Schütz Henrik azt az előterjesztést tette, hogy függesszék fel a további eljárást, mert a cs. és kir. katonai kincstár megszűnt létezni és a jogutódja még nem állapítható meg.

Ezzel szemben a gyoroki orvos jogi képviselője, dr. Révész Mór azt vitatta, hogy a katonai kincstár megszűnt ugyan létezni, de helyébe lépett egy ugynevezett likvidáló hivatal, amely Bécsben működik s amely rendezi a kincstár összes függőben levő ügyeit. Szerinte ezt a likvidáló hivatalt jogutódnak lehet tekinteni s ezért ítéletet kért.

Hosszas jogi vita után a bíróság felfüggesztette a további eljárást azzal, hogy bármelyik fél kérelmére azonnal felveszi ismét az ügy tárgyalását, ha bizonyítékokkal tudnak szolgálni a jogutódot illetőleg.

A prefektus a német iskoláról.

Megirta az Aradi Közlöny, hogy az iskolaszék legutóbbi ülésén egy négyosztályos német nyelvű elemi iskola felállítását javasolta a városi tanácsnak. Ebben az ügyben kérdést intéztünk dr. Veliciu Romulus prefektushoz, aki kifogásolta, hogy a felállítandó német iskolába beiratkozott 61 növendék között több zsidó és más felekezeti tanuló van.

Jelölések a megyében.

Ma járt le a vármegyében a képviselőjelölések határideje. A központi választási hivatalhoz beérkezett jelentések szerint három kerületben okvetlen lesz szavazás, mert a román nemzeti párt hivatalos jelöltjével szemben másokat is jelöltek.

Radnán a hivatalos jelölt dr. Pascatiu Szilviusz ügyvéd, ellenjelöltje dr. Stoinescu Sándor aradi ügyvéd. Borosjenőn a hivatalos jelölt dr. Suciu János miniszter, ellenjelöltje Dirlea Pával tanító. Borossebesen a hivatalos jelölt dr. Grozda Aurél ügyvéd, ellenjelöltje Bodea Gyula lelkész.

Ujszentannán egy jelölt van: Carl József plébános, Nagyhalmágyon dr. Costina Jenő aradi ügyvéd, Pécskán dr. Nevák Aurél ügyvéd.

Az angol trónörökös eljegyzése.

Hetek óta Kanadában időzik Albert angol trónörökös s általában az a vélemény van elterjedve ez utazásáról, hogy Kanada megismerése a célja. Most azonban, mint Londonból jelentik, kiderült, hogy komolyabb célja is volt a welszi hereeg kanadai látogatásának. Londoni újságok ugyanis hírt adnak arról, hogy Albert angol trónörökös eljegyezte Viktor devonshirei hercegnek, Kanada fő-kormányzójának leányát.

Sonnino visszavonul.

Róma. Sonnino választóihoz levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy egészségi állapota folytán nem vehet részt a választási kampányban és kötelességének tartja, hogy fellépéséről lemondjon.

Művészet.

Holnap reggel.

Karinthy Frigyes tragikomédiájának bemutatása.

Holnap reggel a címe Karinthy Frigyes tragikomédiájának, amelyet tegnap mutatott be a színház. Karinthy tükört tart a közönség elé, azt mondván: ti azt hiszitek, hogy én most tükört tartok elibetek. Pedig nem igaz. Ez igazi reneszánsz tükör és a mit láttok benne, az nem karrikatura, hanem maga az élet, a tragikusan komikus élet. Lehet vitatkozni az íróval, aki tulajdonképpen azt igyekszik bizonyítani, hogy milyen bolondok az emberek, hogy szaladnak a fantomok után. Végül azt a következtetést vonja le a tragikomédiából, hogy mégis szép az élet.

Mindest egy fantasztikus mese keretében mondhatja el a szereplőkkel. Maga a darab telve mélyéges gondolatokkal, könnyed filozófiával és sok helyütt a komoly takaró alól előcsillan a Karinthy-humor, a Karinthy-grimász, amelynek bizarrságában is van valami megkapóan emberi.

Maga az előadás, amelyet zenekaros ház élvezett, irodalmi színvonalon állt. Forgács Sándor (Ember) intelligens színésznek mutatkozott ezuttal is. Alakítása átgondolt, teljesen kidolgozott, csak kis-kis komolyabb volt a kelletténél, hiányzott belőle a Karinthy-féle könnyedség és szatíra. Ungváry (Bella) finoman rajzolta meg az életet nyugodt filozófiával néző orvost. Barics (a finn orvos) a maga sokoldalú művészetét vitte be a nehéz, passzív szerepbe, amelyből élő alakot hozott ki. Csige Böske (Mária) stílusosan illeszkedett bele az összjátékba. Különösen tolettjei keltettek feltűnést. Kertész (Beniczky) impozáns volt, megértéssel alakította a megcsontosodott forma-embert. Pöldes (a pupos), Selmezy (az újságíró), Faludy (Stepán), Benkóné (a színésznő) kisebb szerepeiket karakterizáló erővel játszották. Kiss Mariska és Herold szintén beilleszkedtek a darab stílusába. A közönség szívesen fogadta az irodalmi nivón álló darabot s a szereplőket lelkesen tapsolta. A rendezésért Forgácsot illeti dicséret. A II. felvonásban előforduló repülőgépet Faludy konstruálta. (Ky.)

Két gyönyörű operett férfi szerepében lép fel legközelebb Jakabffy Dező. Holnap, szombat délután a Leányvásár Tomját, hétfőn este a Szibill nagyherceget játssza. Selmezy Mihály a másik új tag a héten Stambul rózsájában Flóriánt játssza. A prózai együttes Sardou színművére Fedorára készül, emellett megismétli a nagy sikert aratott Raszkolnikovot.

Vierica Ursulescu a Zágrábi opera drámai szoprán énekesnője a hó 28-án a kulturpalotában tartja hangversenyét. A kimagasló műsort helyszüke miatt holnap közzöljük. Jegyek előre válthatók Bloch H. cégnél.

Nehézségek a kat. gimnázium megnyitása körül.

Az aradi katolikus főgimnáziumban nem kezdődhetek meg az előadások, mert a nagyszebeni Kormányzótanács döntéséig dr. Veliciu Romulusz prefektus kérelmére a katolikus hitközség felfüggesztette a tanítást. A gimnázium körül leküzdhetetlennek látszó akadályok merültek fel. Dr. Veliciu prefektus ugyanis csak abban az esetben volt hajlandó engedélyezni az iskola megnyitását, ha a növendékek háromnegyedrésze római katolikus vallású s ha a tanárok román területen születtek és román területen bírnak illetőséggel.

Az iskolafenntartó római katolikus hitközség a prefektus határozatát megfelelőbbé tette a nagyszebeni Kormányzótanácshoz. A fellebbezésben, amelyet dr. Lakatos Ottó minorita házfőnök írt alá, a katolikus hitközség kimutatja az iskola növendékeinek számarányát vallás szerint. A hitközség arra kéri a Kormányzótanácsot, engedje meg, hogy a már beiratkozott tanulók folytathassák tanulmányaikat és tekintsen el attól az állásponttól, hogy az iskola tanulói csak római katolikusok legyenek. Végül arra kérte a kormányzótanácsot, hogy ne követelje az esküt a tanároktól. A fellebbezéshez a hitközség csatolta a tanárokról szóló kimutatást, amelyből kiderül, hogy 25 tanár közül mindössze hét taníthat, míg a többi magyar honos és cseh-szlovák területre illetékes. Azok a tanárok, akik taníthatnak, a következők: Grumáz Gerő, Neudenbach Emil, Bokor Mária, dr. Juhász Kálmán, Lindner József, Striffler Ferenc, Szathmáry László.

Munkatársunk beszélt ma dr. Veliciu Romulusz prefektussal, a ki a következőket mondta:

— Én annak idején megígértem a nálam járt uraknak, hogy nem gördítet akadályt az iskola megnyitása elé, ha a tanulók közül 200 a másvallású. Minthogy az iskola kimutatásából az derül ki, hogy a tanulóknak majdnem fele nem római katolikus, nem adtam meg az engedélyt az iskola megnyitásához. Ezt a hitközség megfellebbezte. A fellebbezést ma fel is terjesztettem a kormányzótanácshoz. Lehet, hogy a kormányzótanács nem fog ragaszkodni ahhoz az állásponthoz, hogy csak 200 tanuló lehet másvallású.

— De más nehézségek is állanak fenn: a tanárok tígye. A Kormányzótanács egy rendeletet adott ki, amely azt mondja, hogy a felekezeti iskolákban taníthatnak az esküt nem tett tanárok, de csak abban az esetben, ha román területen bírnak illetőséggel és ha ellenük nincs kifogása a politikai hatóságnak. A hitközség kimutatása szerint csak hét tanár fele meg ezeknek a követelményeknek. Az természetesen az én diszkrécionális jogom, hogy van-e kifogásom ellenük, vagy nincs. A kormányzótanács nem kíván esküt ezektől a tanároktól, csak lojalitási nyilatkozatot. Már pedig én nem akceptálhatok lojalitási nyilatkozatot olyan tanárok részéről, akik an bloc megtagadták az eskü letételét. De ha hajlandók lennének az eskü letételére, nem vehetem ki tőlük, mert a tanárok legtöbbje idegen honos és repatriálás alá esik. Én azonban nem akadékoskodom, hanem a kormányzótanács döntésének alá vetem magam.

— E hó 29-ig kért a hitközség haladékot. Ha addig megérkezik a kormányzótanács döntése, megkezdődhetnek az előadások.

— Még arra nézve is precíz döntést kértem a kormányzótanácstól, hogy jogos-e a hitközség különböző tandíjösszegek szedésére.

Az összes utcákat villannyal világítják.

A tavasz óta, amikor a gázgyár először szüntette be üzemét, a város több utcája világítatlan maradt. A Thököly-tér és legtöbb mellékutcája azóta éjszakánként koromsötét. Azokban a helyekben azelőtt csak gázlámpák égtek, éjszakánként veszélyes a közlekedés.

Nincs is kilátás arra, hogy a gázvilágítás hamarosan meginduljon s ezért a város vezetősége a legkomolyabban foglalkozott azzal a tervvel, hogy az összes utcákat villanylámpákkal szereltesse fel.

A mérnöki hivatal nemrég elkészítette az utcák megvilágításának tervezetét, amit a tanács legutolsó ülésén el is fogadott. A tanács a mérnöki hivatal előterjesztésére elhatározta, hogy a város minden utcáját villanyvilágítással látja el. A tanács elrendelte, hogy a felszerelési munkálatok haladéktalanul megkezdődjenek. A terv, az, hogy két hét muva azokban az utcákban, ahol gázvilágítás volt, villanylámpákat álltasson fel a mérnöki hivatal.

HIREK.

— Hadbírói ítéletek. A 18. román kir. hadosztály hadbíróságától. Fentnevezett bíróság a következő ítéleteket hozta meg: 1. Reisz Rudolf kereskedő, karánsebesi lakos a 21. és 25. sz. rendeletbe ütköző vétség miatt 2 évi börtönre és 5000 lei pénzbüntetésre. 2. Tóth György kereskedő, orosházi lakos az erdélyi hadsergefőparanesnokság 3. sz. módosított rendeletébe ütköző vétség miatt 3 évi börtönre és 7000 lei pénzbüntetésre. 3. Fekécs Imre gazdálkodó endrődi lakos az erdélyi hadsergefőparanesnokság 3. sz. módosított rendeletébe ütköző vétség miatt 15 napi börtönre és 20 kor. pénzbüntetésre. 4. Győri József cipészegéd nagyváradi lakos kőmkedés büntette miatt 2 évi börtönre ítéltetett el. A 18. román kir. hadosztály Hadbírósa. Békecssaba, 1919. okt. 22. Kapitány Dr. Pescariu, román királyi biztos, hadnagy Rosescu, jegyző.

— Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület értesíti tagjait a Ford traktoros szántógépnek folyó hó 26-án vasárnap délelőtt 10-től 12-ig tartandó hivatalos bemutatójáról a Leopold-féle buzsáki gazdaságban (Gáj, Neuman-gyárral szemben.) Találkozás a városban lakók részére d. e. pont 10 órakor a kisvasút Szabadság-téri végállomásánál.

— Áthelyezés. A nagyszebeni Kormányzótanács Kabát Kálmán járásbírósi irodatisztet Aradról a pécskai járásbíróshoz helyezte át.

— Be kell jelenteni az eltávoztott tisztak lakásait. A térparanesnokság felszólítja mindazokat, kiknél tisztak laktak s tőlük eltávoztak, hogy üresen maradt lakásaikat 24 órán belül jelentsék be a térparanesnokságnak. A bejelentés elmulasztókat 2000 korona pénzbírsággal fogják sújtani.

— Hadirekkanak f. hó 26-án délelőtt 9 órakor közgyűlést tartunk a városháza közgyűlési termében.

— Ungyilkes 80 éves asszony. Özv. Tisch Antalné 80 éves asszonyt ma reggel holtan huzták ki a lakása udvarán levő kútból. Az azonnal megejtett rendőri vizsgálat megállapította, hogy bűneset nem forog fenn, mert az éltés asszony maga kereste a halált. Tettenek oka ismeretlen.

— Betörések és lopások. Az elmúlt éjjel a szőlőjében tartózkodó Németh Zsigmond Ácsev. főfelügyelő aradi lakását ismeretlen tettesek kirabolják. — Mandl Ferencnek a Vágóhid-uteában renoválás alatti háza előtt az éjjel ellopták az építéshez felhalmozott anyagot. — Leopold Zsigmond buzsáki uradalmából az éjjel elloptak négy lovat. A tolvajok üldözésére siető béreseknek sikerült visszazserezni a lovakat, de a tolvajok elmenekültek.

— Arad város Pénztalálé Bizottsága közhírré teszi, hogy ezennel hetenként kétszer és pedig kedden és pénteken fog állást tartani. A kérvények, mint eddig, minden köznapon benyújthatók a városháza első emeleti helyiségében Paál Jenő városi aljegyzőnél.

— **Temetés.** A város előkelő társadalmának általános részvétele mellett ma délután 3 órakor temették el Domány József bornyagykereskedőt. A gyászszertartást dr. Lakatos Ottó minorita házfőnök végezte fényes papi segítségével. A temetésen sok száz résztvevő jelent meg. Ott voltak a város kereskedelmi életének vezetői, a kereskedelmi és iparkamara küldöttsége, az Aradi Első Takarékpénztár tisztviselői kara, az elhunytnak régi barátai és ismerősei. Az Aradi Első Takarékpénztár nevében Biró Albert, a kamara nevében Belgár Lajos beszélt.

— **Hirdetmény.** Elrendeltetik, hogy mindenki, akinek birtokában vannak kincstári tárgyak (butor-, főző- és evőedény stb.) a volt osztrák-magyar hadsereg tulajdonából, ezen tárgyakat 1919. október hó 31-ig a várban a 98–109. gyalogezrednél átadja, ahol naponta délelőtt 9–11 óráig és délután 3–5 óráig az oficer cu cazermaro (laktanyatiszt) átveszi. Akinél a kitűzött időpont után egyike a fent nevezett tárgyaknak található, a katonai büntető törvény értelmében lesz megbüntetve. Arad, 1919. október hó 24-én. Az ezredparancsnok: Locot. Colonel Vlad.

Kundmachung. Alle die jenigen, in deren Besitz sich aerarische Gegenstände der Exarmee der früheren österr.-ung. Monarchie befinden, (es sind dies: Möbel, Koch- und Tafelgeschirr etc. werden aufgefordert obgenannte Gegenstände bis 31. Okt. l. j. beim Inf. Rgt. 93/109. in der Festung abzugeben, wo sie der ofiter zu wazermare (Kasernoffizier) täglich von 9–11 Uhr vorm. und 3–5 Uhr nachm. übernimmt. Gegen alle die jenigen, bei denen nach dem festgesetzten Termin etwas von den oben genannten Gegenständen vorgefunden wird, wird im Sinne der Militärstrafgesetze vorgegangen. Arad, am 24. Okt. 1919. Der Regimentskommandant Locot. Colonel Vlad.

— Az Aradi Élet legújabb száma rendkívül érdekes tartalommal jelent meg. Az állandó rovatokon kívül a következő szenzációs cikkeket tartalmazza a népszerű heti lap: Kritika Arad színházi közönségéről. Bors László emlékére. R. Horváth Mici, Antiszemita vagyok. Ami ellen nincs orvosság. Ki az adós? Csak felnőtteknek. Kispapból — bonvivánt. Kit választana? Egy színész váltoérének aktáiból, stb. Az Aradi Élet kizárólag a színházi pénztárnál, a jegyszellőknél, könyvkereskedésben és a városban leginkább

Kik taníthatnak felekezeti iskolában.

Az erdélyi állami iskolákban szeptembertől kezdve tudvalevően román nyelven folyik az oktatás. Ennélfogva az egyes vallásfelekezetekre hárult át az a feladat, hogy ott, ahol eddig csak állami iskolák voltak, új tanintézetek felállítása útján tegyék lehetővé a magyar gyermekek számára az anyanyelvükön való oktatást.

Az erdélyi kormányzótanács az új magyarnyelvű iskolák felállítását a gyulafehérvári határozat alapján általánosságban engedélyezte. A részletek megbeszélése végett az erdélyi református egyház kerületi hosszas tárgyalásokat folytatott Maniu Gyulával. Ezek eredményei a következők:

1. Minden iskola engedélyezése külön-külön kérelmezendő a város község megjelölésével és az iskola jellegének feltüntetésével. 2. Kimutatandó az iskola fenntartásának anyagi biztosítéka. 3. Az iskoláknak a kidolgozás alatt álló tantervhez kell alkalmazkodniuk, amely az eddigittől a történelem és a földrajz tanítását illetőleg tér el. 4. Az alsóbb osztályokban hetinégyszer, a felsőbb osztályokban heti 2 órán át román nyelv tanítása. 5. Csak kivételesen és különösen indokolt esetekben lehet alkalmazni nem erdélyi születésű tanárokat. Külön kérelmezés esetében azonban ez cél sem gőrdítenek akadályokat.

A kormányzótanács nem fogadta el azt az álláspontot, hogy a református iskoláknak eddig is az államtól eltérő tanterviük volt.

6. Hosszas tárgyalás eredményeképpen a személyi kérdésekben a következőket sikerült elérni: Állami tanárok, akik esküt nem tettek, felekezetek illetőleg iskolafentartók által alkalmazhatók és így azokat sem üldözni, sem kiűzni nem fogják, úgy tekintik őket, mint akik akarnak állami szolgálatba állani. Az iskolafentartó egyházak háromvallásbéli tanárt, tanítót alkalmazhatnak. Ha a felekezetek feladják ebben a tekintetben elfoglalt álláspontjukat, ez az ő belügyük.

Egyiptomi herceg és olasz urileány.

Érdekes szerelmi történetről írnak az olasz újságok. Egy Szaid Halim nevű egyiptomi herceg, egy dúsgazdag arab főúr fia, aki régebbi idő óta Olaszországban tartózkodik, beleszeretett a gazdag és nagytekintélyű nápolyi Mininni-patricluscsalád fiatal leányába, aki viszonzta szerelmét. Ugy beleszeretett az alabástromfehér bőrű olasz leány olyan szenvedélyesen beleszeretett a sötétbarna bőrű arab ifjuba, mint annak idején a velencei Desdemona a sötét Othellóba. A szerelemből eljegyzés lett és ki is tüzték az esküvő napját.

A Mininni-család az utóbbi hetekben Fiesoleba ment nyaralni s követte őket Szaid Halim herceg is. A leány apja, habár nem nézte jó szemmel ezt a házasságot, nem akarta megzavarni leánya boldogságát, de kikötötte, hogy csak abban az esetben történhetik meg az esküvő, ha az egyiptomi herceg apja is beleegyezik a házasságba. A herceg levélben kérte apja beleegyezését, de a válasz elutasító volt. A szerelmesek kétségbe voltak esve és a barna bőrű vőlegény öngyilkossággal fenyegetőzött.

A leány ekkor megszánta és beleegyezett abba, hogy megszökjenek és szülei akarata ellenére egybekeljenek valamelyik külföldi városban. A herceg éjnek idején autóbilon megszöktette Fiesoleból Mininni kisasszonyt és senki sem tudja, hová mentek. Az eset nagy feltűnést keltett az előkelő olasz társaságban.

A külföld a korona védelméért.

A korona külföldi áralakulásáról ellentétes távirati jelentések érkeznek. Az egyik jelentés szerint már a párisi bankárok is tanácskozást folytatnak a korona árfolyamának megvédéséről, amely mozgalom tudvalevően Svájból indult ki.

Viszont vannak zürichi jelentések, amelyek a korona újabb gyengülését adják hírül. Az ellentétes híradásokból, ugyilátszik, egyelőre az állapítható meg pozitív tényként, hogy a korona védelmére folytatott tanácskozás még végleges megállapodást nem eredményezett. Erre mutat a külföldi tőzsdék váltakozó tendenciája is. Van olyan felfogás is, amely a sok ellentétes híradás között bízemanővert sejt, azonban ez sem nyert megerősítést.

A mai napon Budapest a korona nagy javulásának hatása alatt állott; a magánforgalomban a lei 340, márka 345. Az értéktörvény szerinti szintén enge volt.

— Az ATE. rendkívül közgyűlése. Az Aradi Torna Egyesület folyó évi október 25-én, szombaton délután 5 órakor a városháza emeleti tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az összes tagjainak feltétlen megjelenését kéri az elnökség. Tárgy: a sporttelep, tribün és klubház építése, valamint a tisztikar kiegészítése.

— Az „Aradi Fáklya” legújabb száma a következő szenzációsan érdekes tartalommal jelent meg: Aruház a „Jó modorhoz”, A kommun boszorkánya, Éjjeli kaland, A „hatosos” ur, Vig tragédia, Megvigasztalta a férjét, Kellemes órák, Gyors házasság, Áprilisi tréfa a régi időben, Hogy ért a baj, Duzogás: Szeget-szeggel, Szombat, Csodabogarak, A színház tájékról, stb.

— Tűz a Marta-gyárban. Tegnap este kigyulladt a Marta-gyár egyik raktárhelyisége. A tüzet még a városi tűzoltóság kivonulása előtt eloltották a gyárban szolgálatot teljesítő tűzoltók.

Bíróság elé állítják a bolgár excsászárt.

Lyon. Baselből jelentik, hogy a bolgár agrárpárt elhatározta, hogy a sobranjenek javasolni fogja Ferdinánd bolgár excsásznak bíróság elé állítását. Hasonlóképpen bíróság elé fogják állítani Radoslavoff és Malinoff volt miniszterelnököket is.

MOZI.

— A világ legnagyobb filmje az aradi mozikban. Hirt adunk arról, hogy hétfőtől kezdve az Apolló és Uránia színház a „Vörös boszorkány” című szenzációs bűnügyi dráma első részét fogja bemutatni. A közönség tájékozására közöljük, hogy az olasz Ambrosio filmgyár eme alkotásával fölülmulta az összes eddigi filmeket. Az elkészítése óriási költségeket emésztett fel. A szerepeket világhírű olasz művészek játszották, akiket közel egy évig foglalkoztattak a főlvételek. A film olyan nagyszabású, hogy csak négy részre bocsátva lehet bemutatni, ezért a közönség helyesen teszi, ha már az első részt megnézi.

— **Svibákok — az Urániában.** Kevés derűsebb filmet láttunk az utóbbi időben, mint amilyen a „Svibákok.” Kacagásra készíti a legkomolyabb embert is. A főlvételek festői tájakat hoznánk elénk. A kísérő zene Ziehrer operettjének főlbemésző meleg muzsikájával emeli az előadás hangulatát.

— **Egy szép asszony regénye.** Az Apolló új előadásában nagy gyönyörűséget találnak azok, akik kedvelik a szerelemmel átázott romantikus történeteket. Szíveshöz szóló meséje van ennek a pompás amerikai filmnek, amelyet még szombaton és vasárnap mutat be az Apolló.

Kivonat az erdélyi csapatok parancsnokságának 21. és 25. számú (módosított) rendeletéből:

I. Mint a rendeletek megszerzői fognak tekintetni:

a) azok, akik nem rosszhiszeműleg nyilvános helységeken, állomásokon, vonatokon, utcákon, stb. a hadműveletekre, a csapatok helyzetére és elhelyezésére, a katonai hatóságok rendelkezéseire vagy a román hadsereg bármilyen kérdésére vonatkozólag valódi, vagy képzelet híreket, vagy véleményeket közölnek, terjesztenek, magyarázatokkal kísérnek.

b) E bűncselekmény felett a hadbírószág fog ítélkezni és eikövetőit egy évig terjedő elzárással és 2000 leiz terjedő büntetéssel fogja büntetni, amennyiben pedig a fenti cselekményeket kémkedés, vagy árulás céljából követik el, a büntetőtörvénykönyvben háború idejére előírt büntetéseket fogja alkalmazni.

Sport.

— Helyi atlétikai viadal az A. A. O. Főrk Gábor-utcai sporttelepén. Vasárnap, (26-án) d. n. 2 órai kezdettel Aradváros bajnokságért 15 versenyszámból álló atlétikai viadalt rendez az „Aradi Sport Egyesület Szövetsége”, melyen Temesvár, Szeged, Nagyvárad, Lugos, Békéscsaba, Arad neves atlétái fognak részt venni. Jegyek elővételben Maiddt Emil divatkereskedésben kaphatók.

APOLLO URANIA.

Ma, 26-án:

Kocsárvirág Svihákek.

A szerkesztő távollétében a szerkesztőrt

KAROLY JÓZSEF
fófol.

NYILTÉR.

„Limbeck János és fia” érekeporos-gyára és tosmeközési vállalata Arad.

Az Aradi Elő Takarékpénztár igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselői kara őszinte megilletődéssel jelentik, hogy az igazgatóság legközelebb, igen nagyrabecsült tagja,

Domány József

teljő ké 22-én elhunyt. A megboldogult 44 éven át volt tövékony részt az intézet vezetésében. Azon nagy idő miatt mindig edesadó jellegűen, szeretetteljesen szolgált az intézet érdekeit, azaz valóságos önzetlenséggel és munkálkodással magának hordozhatatlan érdemeket szereztek.

Nagy vezetésigént szívesedik tehát remélni is az ő halála, nemcsak meg egyéniségét nehezen fogjuk nélkülözni és szép emléket mindig őszinte szeretettel fogjuk megőrizni.
Arad, 1919 október 28. 6077

Apró hirdetések.

Levelezés.

„OPERA” levélét kérem átvenni „Ősz elején”-től a kiadóba. 6071

KEDD ESTE Urániában mellettem 116 füvel ismeretséget kötnék. Levelet „Humus” barab kisáru” jellegre kiadóba kérek. 6067

LAJOS! Indulást hazulról ha gondolom, közölsz már most sürgősen a kiadójával akkor én ott leszek, mert szoktam oda utazni ne hogy kikerüljél a szememről.

Alkalmazás.

VARRÓNÓ házakhoz ajánljuk. Cim: Grossmann Pireka, Hal-tér 6., I. e. 6070

GAZDASSZONYNAK ajánljuk középkeru né urasághoz, vagy étterembe. Vácsey-u. 2. 6076

NEGY PÖLGARIT végzett fia megfélelő állást keres. Románul, magyarul és németül beszél. Cim a kiadóban. 6079

KERESKEDELMIT VÉGZETT magyar és német nyelvet tökéletesen birtó fiatal ember, aki némi irodai gyakorlattal rendelkezik, biztosíté térszámához azonnal felvétetik. Aki a román nyelvet érti előnyben részesül. Ajánlatok „Nyugdíj” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába adandók le. 6078

DEUTSCHES FRAULEIN sucht Stellung zu grässere Kindern. Sefortigen Eintritt. Adressen bitte in die Administration dieses Blattes abgeben. 6086

HÉT ÉVES KISLEANYOMHOZ nevelőnőt keresek. El a második osztályból le alkalmú. Cim a kiadóban. 6008

Vétel és eladás.

60Z FESZMÉRŐ és elajozók eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-u. 9601

ZENÉLŐ-AUTOMATA előt árért eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-u. 9601

ÜZEM NAGYOBBÍTÁS miatt eladó egy alig használt 30 HP. nyervelej motor. Bővebbet Vasiparnál. 6074

TRANSPORT HORDOK jutányos árban eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9603

EBÉDLŐ és új leányzsola butik, nagytés kisebb persea szőnyegek azonnal eladó. Cim Deák Ferenc-utca 8., sz., II. em. 7. 6040

Egy PAR já erős lészerezés eladó. Sára, Trefort-u. 84. 6088

MOTORFÜRESZ, daráló azonnal szállítás. Kovács Soma és Társa, Arad. 6087

KENLAP, arabid kapható. Kovács Soma és Társa, Arad. 6088

HYGEA ÉS NEUTRAL szappan, pánként szabadulást mentes túl szűrtített anyha nem marad szappan, miért is gyermeknek, valamint érzékeny arcu egyéneknek legjobban ajánlható. Ars daraboként 8 korona. Dr. Földes és Hekls Araden. 5102

FORRASZTÓ lámpát megvételre keresünk. Ajánlatot a kiadóba kérünk. 5060

GŐZKENYERSÜTŐDE berendezést keresek megvételre. Címeket a kiadóhivatalba. 6042

TAROGATÓ afrikai rózsafából Stevasser gyártmány, eladó „Minerva” könyvtárában, Farcac-téri iskola mellett. 6048

JÓKARBAN LEVŐ üzletberendezés szabadkésből eladó. Radnai-ut 42. sz. 9651

Ingatlan.

ELADÓ ház Ujmikela, Baross Farcac-utca 7. szám. 6075

Oktatás.

KÉT ROMÁN TANAR, román nyelv érákat ad. 6074

Különféle.

TÁRS KERESZTNIK 40 év óta fennálló vegyeskereskedéshez vidékre 150-300.000 koronával. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9603

Sertés betegségek elleniszér, „Suel” kapható Wajdits gyógyszerárában

1/4 Kg. 8 korona 4177
József főherceg-ut 11.

PROGEP

lehetőleg látható írásu, megvételre kerestetik

Ajánlatokat modell és ár megjelölésével 9602

Wallinger István
hirdetőjébe Lázár-utca kérjük leadni

Vidéki erdőüzemhez lehetőleg nőtlen

KOOSISOK

azonnali belépésre kerestetnek. Ugyan oda egy pár waggon préselt

S Z A I M A

szükséges. 6073

Cim: 6073
Kornis Zsigmond és Márton

Boros Béni-tér 21. szám.

Gazdasági felszerelések:

aratógép, öklék, vetőgépek, bere-nák, szarkerek stb. dolgok jutányos árért eladtnak

Seidner Sándor

Pa. Tövisgyházi

(Mittler-birtok) gazdaságában.

Alomás: Zimánduffalu.

Sertés vágást

hustűstölést

Bara Béla

Közép-utca 6. szám.

Modern gőzölőgéppel

ujjonnan felszerelt gyárunkban felelőség mellett festünk és gőzölünk: mindennemű plüsskabátot és tisztítunk: Szőrmékét, szőnyeget, szőrmekabátot, plüssöket stb. 6050

ADRIA

kolmefestő, vegytisztító és gőzestgyár.

Gyár: Szarvas-utca 3. szám.

Fiókok: Woltzer János-utca (Minorita-palota)

Ferrai-utca (Román templom épület)

Téli tartásra vagy bizlalásra

szarvasmarhát,

szilági Kálmán

kunágotai gazdasága (Csarád m.)

Kifutó fiu

jó fizetéssel felvétetik.

Szabó és Társa

„Danubia” esokoládéaru és kétszer-sült gyár Temesvár

Készít a legolcsóbb árakon: Csokoládé desszerteket, marsipánt, liqueur bombonkat, grillage, dragóe, vajás cacest és Tea süteményt.

Különlegességek: 6946

Bánati bomba
Bánati csemege

Aradi képviselő és bizományi raktár:

Frisch Hermann

Mély-utca 4. szám.

Uj vendéglő!

Tisztelettel értesítem a n. é. közörséget, hogy ARADON, Schwedel-utca 4. szám alatt minden lényelemmel ellátott

vendéglőt

létesítem, melyet ma, szombaton este diaszórtos vacsora keretében megnyitok. Külön italokról és konyháról később számolok. Elsőrendű ebéd 8 korona. Elsőrendű vacsora 7 korona. Havi sponansok felvétetnek.

Szíves pártfogást kér:

Perényi Zsigmond
vendéglice. 6602

„EXPRESS”

kolmefestő és vegytisztító gyár

Deák Ferenc-utca 2. szám.

Gyűjtő-tiszt: Petöfi-utca 1. szám.

24 óra alatt fest, tisztít a legjobb minőségű anyagokkal felelőségelteljes kivitelben. Gyárszámok azonnal.

Mész

waggontelekekben, kapható: Grósz, Reik és Révész

kereskedelmi társaság. 9552
Iroda: Munkási-utca 4. szám.

Berkereskedők és szállóbirtokos urak szives figyelmében. 9641

Allandó nagy hordókban minden anyagban kapható

Ungár József

ARAD, Varjassy Lajos-u. 39.

„Dodillo”

a legjobb és legbiztosabb szar fogfájás

ellen. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. 4041

Kálmán H. Hugó

Textiláru nagykereskedése

Arad Andrassy-tér 8.

(Minorita templommal szemben)

Allandó raktár barchet flanel, schiffon, vászon, sepfirek és mindennemű textil árukbán 6946

Csak viszonteladó kereskedők részére.